ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цагаанчулуут сумын засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/20/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай сум 2022 он	Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn Аудитын менежер : Б.Дагвасүрэн Утас:99014227 Цахим хаяг: dagvasurenb@audit.gov.mn Аудитор Б.Жалбаа Утас: 89330330 Цахим хаяг: jalbaab@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт 3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 4
3. Аудитын тайлан 13
3.1 Ерөнхий зүйл 14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт 15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 16
3.4 Материаллаг байдал 16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 16
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг 18
3.8 Аудитын гол асуудал 18
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 18
3.10 Өмнөх аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 19
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 19
4. Аудитын илрүүлэлт 19
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл 20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс:7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2022.08.25 № 1302/461
танай ______ -ны № ______ -т

ЦАГААНЧУЛУУТ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА Б.БАТ-УНДРАХ-Д

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Цагаанчулуут сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Цагаанчулуут сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

013025513

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Д.БАТ-УНДРАА

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**544,199,707.96**	**623,804,845.41**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	64,213,268.16	118,626,992.85
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	64,213,268.16	118,626,992.85
3121	**Төгрөг**	64,213,268.16	118,626,992.85
31211	Төрийн сангийн харилцах	48,421,741.16	118,327,184.85
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	15,672,762.00	
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	118,765.00	299,808.00
33	**АВЛАГА**	235,936,276.27	264,677,064.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	217,706.27	800,000.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		36,538,500.00
335	**Бусад авлага**	235,718,570.00	227,338,564.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	493,600.00	0.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	235,224,970.00	227,338,564.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	244,050,163.53	240,500,788.56
351	**Түүхий эд материал**	44,918,206.55	46,161,047.77
35110	Тусгай зориулалттай материал	22,799,676.17	23,411,586.17
35130	Эм боох материал	22,118,530.38	22,749,461.60
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	1,524,600.00	2,330,330.00
354	**Хангамжийн материал**	147,077,356.98	147,779,410.79
35410	Бичиг хэргийн материал	6,410,155.00	5,402,805.00
35420	Аж ахуйн материал	7,141,200.00	6,635,870.01
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	3,578,000.00	2,582,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	463,500.00	558,500.00
35450	Барилгын засварын материал	9,212,050.00	11,899,000.00
35460	Хүнсний материал	16,655,995.20	14,346,053.00
35470	Бусад хангамжийн материал	103,616,456.78	106,355,182.78
35600	Мал амьтад	50,530,000.00	44,230,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**3,759,820,112.24**	**3,850,850,160.27**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	3,759,820,112.24	3,850,850,160.27
392	**Биет хөрөнгө**	3,669,388,112.24	3,761,648,160.27
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,913,565,597.16	4,091,628,170.16
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	512,456,499.63	653,613,819.99
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	124,305,048.60	124,655,048.60
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	86,683,615.02	96,216,264.93
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	334,946,316.03	418,619,373.59
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	244,808,983.69	274,127,121.47
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	212,183,295.39	233,562,689.79
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	113,031,657.68	126,147,577.68
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	17,907,125.00	17,907,125.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	16,209,838.15	16,484,926.03
39217	Ном	39,671,324.23	41,865,463.23
393	**Биет бус хөрөнгө**	90,432,000.00	89,202,000.00
39301	Програм хангамж	8,133,770.00	8,133,770.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	2,653,770.00	3,883,770.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	84,952,000.00	84,952,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**4,304,019,820.20**	**4,474,655,005.68**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**0.00**	**16,333,050.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	0.00	16,333,050.00
413	**Өглөг**	0.00	16,333,050.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0.00	5,414,450.00
4136	**Бусад өглөг**	0.00	10,918,600.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		10,918,600.00

41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг		
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**4,304,019,820.31**	**4,458,321,955.68**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	4,304,019,820.31	4,458,321,955.68
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,091,116,038.49	1,091,116,038.49
51101	Өмч: - төрийн	1,091,116,038.49	1,091,116,038.49
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	1,801,274,347.01	1,962,312,264.28
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,908,578,527.90	1,808,133,038.80
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-107,304,180.89	154,179,225.48
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,411,629,434.81	1,404,893,652.91
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**4,304,019,820.31**	**4,474,655,005.68**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**2,595,662,892.26**	**3,027,946,110.67**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**20,616,823.65**	**43,240,692.57**
110	**Орлогын албан татвар**	18,438,219.65	20,939,766.57
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	18,438,219.65	20,939,766.57
110002	Үйл ажиллагааны орлого	16,438,219.65	18,539,766.57
110003	Хөрөнгийн орлого	2,000,000.00	2,400,000.00
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	660,000.00	16,546,359.00
113002	Бууны албан татвар	660,000.00	1,122,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		15,424,359.00
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	1,518,604.00	5,754,567.00
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	516,730.00	1,153,348.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	384,230.00	529,436.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	132,500.00	403,912.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	0.00	220,000.00
1181	**Газрын төлбөр**	390,282.00	496,255.00
118101	Газрын төлбөр	390,282.00	496,255.00
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	609,180.00	1,104,964.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	416,480.00	999,964.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	102,700.00	105,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	90,000.00	0.00
1183	**Бусад татвар**	2,412.00	3,000,000.00
118301	Бусад татвар	2,412.00	3,000,000.00
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**147,313,225.61**	**352,887,254.23**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	147,313,225.61	352,887,254.23
120002	Хүүгийн орлого	28,551,482.74	34,586,778.45
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	98,889,280.87	318,300,475.78
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	10,118,822.89
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	98,889,280.87	308,181,652.89
120009	Бусад орлого	19,872,462.00	0.00

13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**2,427,732,843.00**	**2,631,818,163.87**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,110,888,800.00	1,157,557,400.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,110,888,800.00	1,157,557,400.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	30,876,059.00	226,399,365.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	14,459,659.00	159,036,729.09
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,416,400.00	67,362,636.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,274,837,344.00	1,240,054,578.78
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	641,880,900.00	618,341,600.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	6,247,601.00	5,369,545.78
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	602,090,800.00	573,567,500.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	24,618,043.00	42,775,933.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	11,130,640.00	7,806,820.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,130,640.00	7,806,820.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**2,623,459,290.16**	**2,834,240,676.98**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,623,459,290.16**	**2,834,240,676.98**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,935,755,405.03	2,137,998,500.19
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,134,398,744.90	1,202,529,940.98
210101	Үндсэн цалин	1,057,440,722.90	1,074,137,918.98
210102	Нэмэгдэл	56,572,513.00	90,598,414.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,016,000.00	3,965,400.00
210104	Урамшуулал	15,369,509.00	33,828,208.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	144,386,191.20	158,717,270.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	100,596,831.20	111,255,486.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,235,719.00	12,271,015.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,948,242.00	9,642,093.66
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,139,923.00	2,312,511.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,465,476.00	23,236,163.78
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	275,936,547.17	252,189,592.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,600,866.00	16,415,205.60
210302	Түлш, халаалт	265,496,481.17	234,236,287.00
210303	Цэвэр, бохир ус	839,200.00	1,538,100.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	79,920,848.00	82,137,675.36
210401	Бичиг хэрэг	8,774,255.00	8,951,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,820,030.00	28,200,345.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,674,470.00	5,079,718.68
210404	Ном, хэвлэл	2,253,600.00	1,093,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	20,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,775,750.00	8,852,499.99
210408	Бараа материал акталсны зардал	30,602,743.00	29,960,511.69
2105	**Нормативт зардал**	56,629,825.73	125,153,766.32
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	31,496,229.73	86,041,974.12
210502	Хоол, хүнс	25,037,996.00	39,021,792.20

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	95,600.00	90,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	3,606,050.00	16,769,600.00
210604	Урсгал засвар	3,606,050.00	16,769,600.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	5,539,000.00	6,731,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,539,000.00	6,731,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	11,366,912.00	57,288,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,029,150.00	54,421,572.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	972,100.00	1,452,250.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	514,800.00	618,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	295,610.00	236,462.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	69,800.00	102,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,225,800.00	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	208,300.00	215,616.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	51,352.00	38,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	223,971,286.03	236,480,254.62
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,750,692.00	23,522,886.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,740,410.00	5,049,200.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	207,480,184.03	207,908,168.62
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	687,703,885.13	696,242,176.79
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	5,361,100.00	63,646,776.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	4,861,100.00	9,410,970.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	26,176,806.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	500,000.00	28,059,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	13,290.00	107,331.09
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,290.00	107,331.09
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	648,128,501.00	628,011,145.78
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	641,880,900.00	618,341,600.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,247,601.00	9,669,545.78
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	34,200,994.13	4,476,923.92
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	34,200,994.13	4,476,923.92
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**-27,796,397.90**	**193,705,433.69**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	79,507,782.99	39,526,208.21
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	4,323,183.37	426,208.21
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	75,184,599.62	39,100,000.00
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-79,507,782.99	-39,526,208.21
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**-107,304,180.89**	**154,179,225.48**

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

СТ-4А

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	**2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	1,091,116,038.49	1,416,927,190.81	1,892,594,011.79	4,400,637,241.09
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт		-5,297,756.00	15,984,516.00	10,686,760.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,091,116,038.49**	**1,411,629,434.81**	**1,908,578,527.79**	4,411,324,001.09
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-107,304,180.89	-107,304,180.89
C08	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,091,116,038.49**	**1,411,629,434.81**	**1,801,274,346.90**	4,304,019,820.20
D01	**2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**1,091,116,038.49**	**1,411,629,434.81**	**1,801,274,346.90**	4,304,019,820.20
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			6,735,781.90	6,735,781.90
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,091,116,038.49**	**1,411,629,434.81**	**1,808,010,128.80**	4,310,755,602.10
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		-6,735,781.90		-6,735,781.90
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт			122,910.00	122,910.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			154,179,225.48	154,179,225.48
D09	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,091,116,038.49**	**1,404,893,652.91**	**1,962,312,264.28**	4,458,321,955.68

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

СТ-2А

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**2,550,058,001.39**	**2,786,235,273.78**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**20,616,823.65**	**43,240,692.57**
110	**Орлогын албан татвар**	18,438,219.65	20,939,766.57
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	18,438,219.65	20,939,766.57
110002	Үйл ажиллагааны орлого	16,438,219.65	18,539,766.57
110003	Хөрөнгийн орлого	2,000,000.00	2,400,000.00
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	660,000.00	16,546,359.00
113002	Бууны албан татвар	660,000.00	1,122,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		15,424,359.00

118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	1,518,604.00	5,754,567.00
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	516,730.00	1,153,348.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	384,230.00	529,436.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	132,500.00	403,912.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	0.00	220,000.00
1181	**Газрын төлбөр**	390,282.00	496,255.00
118101	Газрын төлбөр	390,282.00	496,255.00
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	609,180.00	1,104,964.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	416,480.00	999,964.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	102,700.00	105,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	90,000.00	0.00
1183	**Бусад татвар**	2,412.00	3,000,000.00
118301	Бусад татвар	2,412.00	3,000,000.00
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**101,708,334.74**	**147,714,917.34**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	101,708,334.74	147,714,917.34
120002	Хүүгийн орлого	24,714,845.74	23,605,335.45
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	61,320,727.00	124,109,581.89
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	57,121,027.00	124,109,581.89
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,199,700.00	
120009	Бусад орлого	15,672,762.00	0.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**2,427,732,843.00**	**2,595,279,663.87**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,110,888,800.00	1,157,557,400.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,110,888,800.00	1,157,557,400.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	30,876,059.00	189,860,865.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	14,459,659.00	152,498,229.09
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,416,400.00	37,362,636.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,274,837,344.00	1,240,054,578.78
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	641,880,900.00	618,341,600.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	6,247,601.00	5,369,545.78
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	602,090,800.00	573,567,500.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	24,618,043.00	42,775,933.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	11,130,640.00	7,806,820.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,130,640.00	7,806,820.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**2,421,436,699.00**	**2,571,440,849.09**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,421,436,699.00**	**2,571,440,849.09**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,735,041,163.87**	**1,874,977,942.30**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,131,488,428.00	1,203,112,234.71
210101	Үндсэн цалин	846,085,590.00	838,070,497.71
210102	Нэмэгдэл	200,412,667.00	281,445,873.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,516,000.00	4,680,450.00

210104	Урамшуулал	79,474,171.00	78,915,414.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	147,302,921.00	158,717,270.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	103,713,405.00	111,255,486.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,294,888.00	12,271,015.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,860,410.00	9,642,093.66
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,124,396.00	2,318,804.12
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,309,822.00	23,229,870.77
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	280,609,297.00	259,723,592.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,894,366.00	21,713,205.60
210302	Түлш, халаалт	266,209,531.00	234,719,287.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,505,400.00	3,291,100.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	49,359,030.00	52,227,995.68
210401	Бичиг хэрэг	7,635,020.00	5,347,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,124,640.00	27,137,527.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,932,270.00	5,079,718.68
210404	Ном, хэвлэл	2,303,100.00	1,126,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	410,000.00	3,898,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,954,000.00	9,637,900.00
2105	**Нормативт зардал**	80,473,471.87	93,611,095.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	41,967,721.87	54,174,145.00
210502	Хоол, хүнс	32,518,150.00	34,203,950.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,987,600.00	5,233,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	5,892,850.00	11,698,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	59,100.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	174,500.00	0.00
210604	Урсгал засвар	5,659,250.00	11,698,300.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	5,525,000.00	6,731,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,525,000.00	6,731,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	12,906,531.00	59,166,868.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,852,279.00	55,980,540.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	642,100.00	1,661,550.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	533,142.00	539,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	295,610.00	196,162.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,600.00	69,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,225,800.00	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	208,300.00	215,616.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	60,700.00	38,200.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	0.00	262,500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	21,483,635.00	29,989,086.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,097,185.00	21,521,786.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,386,450.00	8,467,300.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**686,395,535.13**	**696,462,906.79**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	4,052,750.00	63,867,506.00

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	3,552,750.00	9,616,700.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	26,176,806.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	500,000.00	28,074,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	648,141,791.00	628,118,476.87
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	641,880,900.00	618,341,600.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,247,601.00	9,669,545.78
213404	Хөрөнгийн	13,290.00	107,331.09
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	34,200,994.13	4,476,923.92
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	34,200,994.13	4,476,923.92
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**128,621,302.39**	**214,794,424.69**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**58,326,700.00**	**64,637,500.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**58,326,700.00**	**64,637,500.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	58,326,700.00	64,637,500.00
223001	Бусад хөрөнгө	43,099,300.00	24,930,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	15,227,400.00	39,707,500.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**-58,326,700.00**	**-64,637,500.00**
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
14	**Бусад эх үүсвэр**	-86,421,312.00	-95,743,200.00
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх	-86,421,312.00	-95,743,200.00
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**-86,421,312.00**	**-95,743,200.00**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-16,126,709.61	54,413,724.69

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ТГ

ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	1,946,003,400.00	1,870,380,895.30
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,799,568,400.00	1,749,707,695.30
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,788,061,600.00	1,738,221,995.30
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,194,581,200.00	1,190,933,893.71
210101	Үндсэн цалин	887,615,000.00	825,892,156.71
210102	Нэмэгдэл	230,937,800.00	281,445,873.00

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,054,000.00	4,680,450.00
210104	Урамшуулал	70,974,400.00	78,915,414.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	162,138,500.00	157,280,690.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	114,455,200.00	110,193,666.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,920,700.00	12,171,079.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,536,700.00	9,617,109.66
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,384,100.00	2,318,804.12
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,841,800.00	22,980,030.77
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	267,201,600.00	259,723,592.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,172,600.00	21,713,205.60
210302	Түлш, халаалт	247,683,100.00	234,719,287.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,345,900.00	3,291,100.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	44,634,900.00	39,924,745.68
210401	Бичиг хэрэг	5,766,600.00	4,962,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,711,200.00	25,208,677.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,288,800.00	5,079,718.68
210404	Ном, хэвлэл	1,241,200.00	290,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	441,200.00	225,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,185,900.00	4,158,400.00
2105	**Нормативт зардал**	67,574,600.00	42,080,785.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,254,900.00	2,643,835.00
210502	Хоол, хүнс	36,043,400.00	34,203,950.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,276,300.00	5,233,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	11,486,600.00	10,698,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	559,900.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	224,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	10,702,700.00	10,698,300.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	7,039,900.00	6,493,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,039,900.00	6,493,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	6,318,400.00	5,354,778.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,778,300.00	2,156,750.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,684,300.00	1,661,550.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	539,100.00	539,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	295,700.00	196,162.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,600.00	69,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203,400.00	203,400.00
210807	Газрын төлбөр	218,300.00	215,616.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	60,700.00	49,900.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	450,000.00	262,500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	27,085,900.00	25,732,210.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,123,000.00	8,883,410.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,962,900.00	16,848,800.00

213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	11,506,800.00	11,485,700.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	11,506,800.00	11,485,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,616,800.00	9,616,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,890,000.00	1,869,000.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**46,435,000.00**	**24,930,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	46,435,000.00	24,930,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	46,435,000.00	24,930,000.00
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	100,000,000.00	95,743,200.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	100,000,000.00	95,743,200.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,916,405,800.00	1,940,744,865.19
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	1,158,057,900.00	1,153,080,476.08
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,158,057,900.00	1,153,080,476.08
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	656,290,300.00	655,747,987.22
132001	Орон нутгийн төсвөөс	613,514,300.00	612,972,054.22
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	42,776,000.00	42,775,933.00
1340	**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	12,326,200.00	7,806,820.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	12,326,200.00	7,806,820.00
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	89,731,400.00	124,109,581.89
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	89,731,400.00	124,109,581.89

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

НТ-2

НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**189,332,822.09**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**179,332,822.09**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	126,843,685.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	12,178,341.00
210101	Үндсэн цалин	12,178,341.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	1,436,580.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,061,820.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	99,936.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	24,984.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	249,840.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	12,054,650.00
210401	Бичиг хэрэг	38,600.00

210402	Тээвэр, шатахуун	1,928,850.00
210404	Ном, хэвлэл	934,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,673,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,479,500.00
2105	**Нормативт зардал**	27,930,310.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	27,930,310.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	16,881,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,981,400.00
210602	Тавилга	6,900,000.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	238,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	238,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	38,701,028.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,701,028.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	17,422,876.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,638,376.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,784,500.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	52,381,806.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	26,176,806.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	26,205,000.00
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**107,331.09**
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	107,331.09
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**10,000,000.00**
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	10,000,000.00
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	10,000,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	189,860,865.09
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	189,860,865.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	152,498,229.09
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	37,362,636.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Цагаанчулуут сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад дотоод хяналттай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Жалбаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Дагвасүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Үндраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Цагаанчулуут сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт албан тоотоор ирүүлээгүй байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Байгууллагын зорилго, зорилт, үйл ажиллагааны чиглэл: Төр засгийн бодлого шийдвэрийн хэрэгжилтийг оновчтой зохион байгуулж, мэргэшсэн албан хаагчдаар төрийн албыг бэхжүүлэн, төрийн үйлчилгээг ил тод, шуурхай, тэгш хүртээмжтэй хүргэж, сумын хөгжлийн төлөө ажиллахад оршино гэсэн зорилгын хүрээнд дараах зорилтыг дэвшүүлсэн байна. Үүнд:

- Үндэсний нэгдмэл бахархлыг сэргээж, эх хэл, түүх, өв соёлоо дээдэлсэн эх оронч үзэл, эв нэгдлийг эрхэмлэсэн Монгол хүнийг хөгжүүлж, нийгмийг соён гэгээрүүлэх
- Нийгмийн суурь үйлчилгээг тэгш, хүртээмжтэй, чанартай хүргэх тогтолцоог бэхжүүлж, эрдэм мэдлэгтэй, эрүүл чийрэг, нийгмийн идэвхтэй, хүнлэг, ёс суртахуунтай, дэлхийд үнэлэгдэх Монгол хүнийг төлөвшүүлж, гэр бүлд ээлтэй хүний хөгжлийн цогц бодлого хэрэгжүүлэх
- Хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэн, амьдралын чанарыг дээшлүүлэх
- Эдийн засгийн тогтвортой өсөлт иргэн бүрдээ хүрсэн, дундаж давхарга нэмэгдэж, ядуурал буурсан, эдийн засгийн хөгжлийн бодлогын суурийг бүрдүүлж, экспорт эрчимжсэн, хөрөнгө оруулалт, хуримтлалын чадавхаа дээшлүүлэх
- Хүний хөгжлийг хангасан ухаалаг-тогтвортой засаглал тогтож, захиргааны оновчтой бүтэц зохион байгуулалт бүхий төрийн алба төлөвшин, цахим технологид тулгуурласан иргэн төвтэй төрийн үйлчилгээнд бүрэн шилжиж, төр, хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн хамтын ажиллагаа бүх хүрээнд өргөжин, хүний эрхийг хангасан, шударга ёсны тогтолцоо төлөвшсөн, авлигагүй сум болох
- Хүрээлэн байгаа орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, хүн амын эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангах
- Нийгмийн амар тайван байдлыг хангах
- Эрсдэлгүй, өндөр ашиг шим бүхий хөдөө аж ахуйг хөгжүүлэх гэсэн зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Сумын засаг даргын дэргэд дотоод хяналтын нэгжийг байгуулсан байна. Энэхүү хяналтын нэгж нь ТШЗ-ын үйл ажиллагаанд хяналтыг хангалттай хэмжээнд хэрэгжүүлээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Цагаанчулуут сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны мөнгөн хөрөнгийн орлого 2,786.2 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 41.8 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувь буюу 31.3 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

<u>Мөнгөн хөрөнгө</u>

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 118.6 сая төгрөг болж өмнөх оноос 54.4 сая төгрөгөөр өссөн байна. Мөнгөн хөрөнгийн 28.5 сая төгрөг нь СХС-ийн, 41.3 сая төгрөг нь ОНХС-ийн, 48.1 сая төгрөг нь орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл байна.

<u>Авлага</u>

Авлага дансны үлдэгдэл 264.7 сая төгрөг болж өмнөх оноос 28.8 сая төгрөгөөр өссөн байна. Энэ нь ковид-19 цар тахалтай холбоотой эрүүл мэндийн төвд үүссэн авлага, сум хөгжүүлэх сангийн зээл олголттой холбоотой байна.

/төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
ЗДТГ	493,600.00	
ЭМТ		36,538,500.00
Хүүхдийн цэцэрлэг		800,000.00
Соёлын төв	217,706.27	
СХС	235,224,970.00	227,338,564.00
ДҮН	**235,936,276.27**	**264,677,064.00**

Илрүүлэлт: *ТШЗ-ын аудитаар Эрүүл мэндийн төв үүссэн авлагыг Корона вирусээр хэвтэн эмчлүүлсэн өвчтөний эмчилгээний норматив төсөв өртгийн тооцоолол үндэслэлгүй байна гэж үзэн 5.6 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон байна.*

Бараа материал

Бараа материалын үлдэгдэл 240.5 сая төгрөг болж өмнөх оноос 3.6 сая төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь дансанд бүртгэлтэй малын хорогдолтой холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл 3,850.9 сая төгрөг болж өмнөх оноос 91.1 сая төгрөгөөр буурсан нь элэгдлийн зардал болон ЕБС-ийн хөрөнгө оруулалтын ажилтай холбоотой байна.

Өглөг

Өглөгийн дүн 16.3 сая төгрөг болж өмнөх оноос нэмэгдсэн байна. Энэ нь эрүүл мэндийн төвд ковид цар тахалтай холбоотой бий болсон байна.

Цэвэр хөрөнгө

Цэвэр хөрөнгийн дүн 4,458.3 сая төгрөг болж өмнөх оноос 154.3 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Энэ нь тайлант хугацааны үр дүнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны төсвийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон зарлагыг анх батлахдаа 1,868.5 төгрөгөөр тооцон төлөвлөж баталсан байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсөвт тодотгол хийж 77.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 1,946.0 сая төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын төсөвт нэмж тодотгол хийсэнтэй холбоотой байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөрт зориулан 1,946.0 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,799.6 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 46.4 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 100.0 сая төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1,158.1 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 613.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 12.3 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 42.8 сая төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 89.7 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 29.6 сая төгрөгийг урд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,157.6 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 618.3 сая төгрөг, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 7.8 сая төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 42.8 сая төгрөг, нийт 1,826.5 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон нь 0.2 сая төгрөг дутуу байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого буюу сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогоор 124.1 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 34.4 сая төгрөгөөр давсан нь хугацаа хэтэрсэн зээлийн эргэн төлөлт төлөгдсөнтэй холбоотой байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,893.9 сая төгрөг буюу 97.3 хувьтай байгаа нь эргэн төлөгдөх зээлийг төлөвлөсөн хэмжээгээр олгоогүй, ОНХС-ийн төлөвлөсөн ажлыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй зэрэгтэй холбоотой байна.

Урсгал санхүүжилтийн зарцуулаагүй үлдэгдэл 5.4 сая төгрөгийг сумын төсөвт, 8.8 сая төгрөгийг аймгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 152.5 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 37.4 сая, нийт 189.7 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс урсгал зардалд 179.6 сая төгрөгийг, хөрөнгийн зардалд 10.0 сая төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 0.1 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд онцлон үзэх эрсдэлтэй асуудал тусгагдаагүй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Аудитын хүрээнд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, түүний биелэлттэй танилцахад эрсдэлтэй асуудал ажиглагдаагүй болно.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 129 мэдээллээс 127 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаанд нь байршуулсан, 1 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 1 мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Цагаанчулуут сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй хууль тогтоомжийн хүрээнд бусад мэдээлэлтэй танилцахад эрсдэлтэй асуудал ажиглагдаагүй болно.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд завсрын аудит хийгдээгүй бөгөөд өмнөх санхүүгийн аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах эрсдэлтэй асуудал байхгүй байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 13.5 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илрүүлж, 1 заалт зөвлөмж өгсөн.

4.2.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар залруулах алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.2 .2 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоох алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.2.3 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөх алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.2.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1 Хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсвийн шууд захирагчдын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд, шууд захирагчдын төрийн сангаар хийгдэж буй ажил гүйлгээнд хяналт тавиагүй, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой зөрчил байна. Тухайлбал ИТХ-ын 2021 оны 09-р сараас хойших төсвийг ИТХ-ын дарга захиран зарцуулсан, 2021 оны 06, 07, 08-р сарууддад төсөв захирагчийн 1-р гарын үсэггүйгээр төрийн сан гүйлгээ хийсэн байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журмын 3 дугаар зүйлийн 3.7.6. хяналт шалгалтын явцад илэрсэн зөрчлийг арилгах, урьдчилан сэргийлэх талаар мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх", Засгийн газрын 2015 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 7 дугаар зүйлийн 7.13.7 "энэхүү журмын 7.8-д заасан анхан шатны баримт дутуу, иж бүрдэл болоогүй тохиолдолд", 8 дугаар зүйлийн 8.4 "Төрийн сан төсвийн байгууллагаас ирүүлсэн төлбөрийн болон бэлэн мөнгөний хүсэлтийг холбогдох баримт, цахим хэлбэрээр шивсэн гүйлгээ, батлагдсан төсвийн зарцуулалтын эрх, хөтөлбөр, зориулалт арга хэмжээ, эдийн засгийн ангиллын дагуу бүлгийн дүнд багтаан төлбөрийг гүйцэтгэнэ. Төлбөрийн хүсэлт, холбогдох баримт нь шаардлага хангаагүй, батлагдсан төсөв, хөтөлбөр, зориулалт арга хэмжээ, эдийн засгийн ангилал, бүлгийн дүн нь төлбөр гүйцэтгэх хэмжээний эх үүсвэргүй тохиолдолд гүйлгээг буцаана" гэсэн заалтууд, ангилал, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөв захирагчдын үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, арга зүйгээр хангаж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудал											
1	ЗДТГ	6	8.2	2	4.2	2	1.1			2	2.9
2	Эрүүл мэндийн төв	5	33.8	2	26.6	2	5.6			1	1.6
3	Хүүхдийн цэцэрлэг	2	2.2							2	2.2
4	Ерөнхий боловсролын сургууль	3	17.5	1	14.5					2	2.9
5	Соёлын төв	2	0.9	1	0.6	1	0.3				
6	ИТХ	3	31.5	1	0.2			1	30.1	1	1.2
7	Төвлөрүүлэн захирагч	1	13.5							1	13.5
Дүн		**22**	**107.7**	**7**	**46.1**	**5**	**7.1**	**1**	**30.1**	**9**	**24.4**

БОЛОВСРУУЛСАН:

АУДИТОР Б.ЖАЛБАА

ХЯНАСАН:

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Д.БАТ-УНДРАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Б.ДАГВАСҮРЭН